

Egyszerűsített nyomozás, avagy „Mission Impossible”? A büntetőeljárás reformja és a valóság

Simplified Investigation or „Mission Impossible”? The Reform of Criminal Procedure and Reality

Vári Vince

Dr., PhD, egyetemi docens, rendőr alezredes
Nemzeti Közsolgálati Egyetem,
Rendészettudományi Kar,
vari.vince@uni-nke.hu

Absztrakt

Cél: A tanulmány célja a magyar büntetőeljárás nyomozási szakaszának egyszerűsítési lehetőségeit feltárni, különös tekintettel a hatályos eljárási szabályok, a nyomozó hatóságok gyakorlata, valamint a jogalkalmazói és jogalkotói kihívások vizsgálatára. Célkitűzése, hogy rámutasson: az igazságszolgáltatás gyorsítása nem valósítható meg pusztán a bírósági szakasz egyszerűsítésével, hanem elengedhetetlen a nyomozási eljárás differenciálása is.

Módszertan: A tanulmány történeti és összehasonlító jogi elemzésen alapul, amely kiterjed a hazai jogfejlődés (1960–2017) nyomozási reformjaira, valamint a nemzetközi példák, különösen a német büntetőeljárás tapasztalatainak vizsgálatára. Alapvetően jogirodalmi forrásokra, statisztikai adatokra és kodifikációs dokumentumokra támaszkodva értékeli az eljárási reformok hatékonyságát.

Megállapítások: A 2017. évi XC. törvény a büntetőeljárásról nem teremtett valódi lehetőséget az egyszerűsített nyomozások számára, sőt a digitalizáció térhódításával egyre összetettebb adminisztratív terhet jelent a nyomozási feladatok ellátása. A nyomozó hatóságok továbbra is rejtett diverzióval próbálják kezelni a túlterheltséget, ami torz statisztikákhoz és jogbizonytalansághoz vezet. Szükség lenne egy olyan, normatív alapon szabályozott eljárás differenciálási

A szerző a kéziratot magyar nyelven nyújtotta be. Benyújtás: 2025. 07. 10. Átdolgozás: 2025. 09. 09.
Elfogadás: 2025. 09. 18.

megoldásra, amely figyelembe veszi a cselekmény társadalomra veszélyességét, és könnyített írásbeliséggel járó eljárási rendet biztosít.

Érték: A tanulmány egy olyan komplex, mégis gyakorlati szemléletű keretrendszerrel javasol a nyomozások differenciálására, amely figyelembe veszi a hatékonyságot, a jogállami garanciákat és a nyomozó hatóságok valós kapacitását. Az elméleti és nemzetközi alapú megközelítés hozzájárulhat a hazai kodifikációs viták újragondolásához, és megalapozhatja egy hosszú távon fenntartható és igazságos büntetőeljárási rendszer kialakítását.

Kulcsszavak: büntetőeljárás, nyomozás egyszerűsítése, büntetővégzés, rejtett diverzió, eljárási reform

Abstract

Aim: The aim of this study is to explore possibilities for simplifying the investigation phase of Hungarian criminal proceedings, with particular regard to the examination of current procedural rules, the practices of investigative authorities, and the challenges faced by law enforcement and legislators. Its objective is to point out that speeding up the administration of justice cannot be achieved solely by simplifying the court phase, but that it is also essential to differentiate the investigative procedure.

Methodology: The study is based on historical and comparative legal analysis, covering investigative reforms in Hungarian law (1960–2017) and examining international examples, in particular the experience of German criminal proceedings. It assesses the effectiveness of procedural reforms based primarily on legal literature, statistical data, and codification documents.

Findings: Act XC of 2017 on criminal procedure did not create a real opportunity for simplified investigations; on the contrary, with the spread of digitalisation, conducting investigations has become an increasingly complex administrative burden. Investigative authorities continue to try to deal with the overload through hidden diversion, which leads to distorted statistics and legal uncertainty. There is a need for a normatively regulated procedural differentiation solution that takes into account the danger of the act to society and provides for a simplified written procedure.

Value: The study proposes a complex yet practical framework for the differentiation of investigations that takes into account efficiency, the guarantees of the rule of law, and the actual capacity of investigative authorities. The theoretical and international approach can contribute to a rethinking of domestic codification debates and lay the foundation for the development of a long-term sustainable and fair criminal justice system.

Keywords: criminal proceedings, simplification of investigations, criminal proceedings, hidden diversion, procedural reform

Bevezetés

A bűnözés világszerte – így hazánkban is – egyre erőteljesebben differenciálódik, ami szorosan összefügg a társadalmi polarizáció erősödésével (Bíró-Nagy et al., 2024). Ez joggal veti fel, hogy a jogalkotás a gyorsítás és a hatékonyság érdekében miért nem különbözteti meg érzékelhetően a nyomozásokat a társadalomra veszélyesség foka szerint.

Blaskó professzor találóan emlékeztet: a társadalomra veszélyesség mérlegelése a jogalkotás és a jogalkalmazás közös kötelessége, mert *„az adott társadalomban az adott időszakban meglévő értékrendek alapján dönt a törvényhozó, hogy az egyes magatartástípusok tekintetében milyen szinten vonja meg azt az »objektív zsinórmértéket«, amelynek meghaladása esetén a társadalomra veszélyes magatartás elleni védekezéshez büntetőjogi eszközöket kell igénybe venni”* (Blaskó, 2007). Jelen tanulmány részben a szerző saját, 2020-ban – Blaskó Béla professzor 70. születésnapjára – készült tanulmányának tartalmi elemeire támaszkodik (Vári, 2020).

A fejlett jogállamokban általános, pragmatikus törekvés, hogy a csekélyebb tárgyi súlyú, tömegesen előforduló ügyeket és a kiemelt jelentőségű ügyeket differenciáltan kezeljék, eltérő erőforrásokkal és módszerekkel reagálva. A kriminalisztikai gyakorlat célja ezzel az erőforrások hatékony felhasználása: *„A különböző bűncselekmények eltérő kezelése olyan politika, amely a bűnüldözési erőforrások hatékony felhasználását szolgálja, és a prioritásokat a társadalomra legveszélyesebb bűncselekményekre helyezi”* (Bernard, 2005).

A gyors és hatékony igazságszolgáltatással kapcsolatos elvárások elsősorban a nagyobb tárgyi súlyú, kvalifikált elkövetői körökhöz köthető bűnözésnél jelennek meg, ugyanakkor nem hagyhatók figyelmen kívül a mindennapokat érintő, kisebb súlyú, mégis tömeges jelenségek sem. Érdeemes ezért mérlegelni, hogy a bagatell bűncselekmények üldözése közelíthető-e a szélsőségek csillapításához anélkül, hogy a jogállami garanciákból engednénk, vagy inkább olyan alternatív megoldásokat kell előnyben részesíteni, amelyek tehermentesítik a rendszert. Korinek szerint *„a bagatellbűnözéssel szemben célszerűbb tehát az alternatív szankciók egyre több polgári jogi elemet hordozó konfliktusmegoldási gyakorlatának elterjesztése”* (Korinek, 2003).

Más megközelítés a csekély súlyú bűncselekmények hatékonyabb elbírálására az opportunitás elvén nyugvó, alkuelemet is tartalmazó, a jelenlegi szabálysértési és

büntetőeljárás kereteken kívüli rendszer kidolgozását javasolja (Amberg, 2014). A nemzetközi tapasztalatok szintén az alternatív szankciók szerepét emelik ki: „*A szabadságvesztés büntetés helyett az alternatív szankciók alkalmazását szorgalmazza a bűnözés csökkentése és az igazságszolgáltatás tehermentesítése érdekében*” (Helsinki Bizottság, 2022). Nyugat-Európában érvényesül az ultima ratio elve: „*a szabadságvesztés csak ultima ratióként szolgálhat, és ahol lehet, az alternatív szankciók alkalmazása javasolt*” (Albrecht, 1987).

A nyomozások jelentős része ma már nem jut el bíróságra, mert az alacsony kapacitású nyomozó hatóságok a kiemelkedő adminisztratív terhek mellett nem tudják kezelni az ügyek tömegét. Ilyenkor gyakran megjelenik a „rejtett diverzió”: a hatóság vagy bizonyítékhiány miatt zárja le az ügyet, vagy meg sem indítja, így az nem lép be az eljárásba, és a statisztikákban sem látszik (Vári, 2014; Béres, 2011). Az értékhatár-alapú szelekcióval megvalósított dekriminalizálás önmagában nem ad kielégítő választ ezekre a tendenciákra, különösen, mert eljárásjogi eszközökkel hatékonyabb és társadalmilag elfogadhatóbb megoldások is elérhetők.

A kulcskérdés ezért az, hogy az eljárás mely pontján érdemes bevezetni az észszerűsítő és gyorsító megoldásokat: a nyomozó hatóságok túlterheltségének csökkentésére és a rejtett diverzió káros hatásainak mérséklésére több alternatíva is kínálkozik (Kiss & Mészáros, 2011; Borbíró et al., 2009).

A párhuzamos eljárási rendek a nyomozásban

A probléma nem új keletű, hanem évtizedek óta fennálló, a szakmai diskurzusok homlokterében álló helyzet: „*A rendőrség a maga részéről feloszthatná a bűnözést tömeges és kiemelt ügyekre. A tömeges ügyek kezelésében vannak az igazi problémáink, erre nincs megfelelő hatékony stratégiája a magyar rendőrségnek. Az ügyek háromötöde állampolgári feljelentéssel indul. A rendőrség helyi és központi szerveinek aránya torz.*” (Németh, 1999). E megállapítás máig releváns, mert a központosított, hierarchikus rendben működő rendőrség – a minisztériumi szintű irányítástól az őröskig – a decentralizáció hiánya miatt kevés teret ad az alsóbb szintekről induló eljárási innovációknak, különösen akkor, amikor a munka adminisztratív részének zömét szigorúan szabályozott informatikai rendszerben kell teljesíteni (Vári, 2024).

Ebből következően az eljárási rendet és gyakorlatot döntően az irányító szakmai szervek elvárásai formálják: ezek nemcsak a munkaszervezet szervezésére hatnak, hanem közvetlenül befolyásolják a bűnüldöző munka gyorsaságát és minőségét is, a mennyiségi és minőségi teljesítménycélok kijelölésével (Nyíri,

2003). Mindez szorosan összefügg azzal, hogy a legalitás–officialitás elve miatt a rendőrség – kevés kivételtől eltekintve – a társadalomra veszélyességtől függetlenül köteles lefolytatni a nyomozást, ami a kisebb jelentőségű ügyekben aránytalanul köti le az erőforrásokat; ezzel párhuzamosan az ügyész kettős szerepe (törvényességi felügyelet és közvádoló) a szűrőhatást az ügyészi oldalon koncentrálnia (European Parliament, 2018; Council of Europe, 2018; Miskolci, 2001; Vári, 2023). Ha mindehhez eredményességi nyomás melletti minőségi erőforrásszűke társul, a differenciáltság tovább nő, az „olló” jobban kinyílik a bagatell és a makrobűnözés között, és a nyomozó hatóság gyakran csak rejtett diverzióval tud operálni (például feljelentésről való lebeszélés, intézkedés elmaradása), ami a rendszer adaptív, de nem kívánatos önszabályozási mechanizmusa (Korinek, 2003; Blau, 1987). Erre reagálva Európa-szerte lazult a szigorú legalitás, s a rendőrségi vagy ügyészi szakaszban bővültek a megszüntetés vagy más befejezési formák lehetőségei, miközben az eltérések mellett lényeges konvergencia is kirajzolódik (Borbíró et al., 2009; European Parliament, 2018).

A nyomozások egyszerűsítésének korábbi eljárásjogi megoldásai

A büntetőeljárás észszerűsítése az 1960-as évektől került előtérbe, a differenciálás és a gyakorlatias, tehercsökkentő intézmények bevezetésének igényével (Szabóné, 1970). E kodifikációs hullám szemléletmódja szerint egyszerűsítésről akkor beszélhetünk, ha a nyomozás teljes „lefutása” tér el az általános rendtől az egyszerűbb, célirányosabb eljárás felé (Kelemen, 2020; Stanko Bejatović, 2019).

Az egyszerűsített nyomozás az 1962. évi 8. tvr. (I. Be.) alapján az ügy ténybeli és jogi egyszerűségére épült: ténybelileg nem szerteágazó, egy epizódos ügy, kevés – lehetőleg közvetlen – bizonyíték, jogilag pedig nem vitatott minősítés és büntetethetőség jelentette az alkalmazhatóság magját (Kiss, 1983). A 10/1966. BM utasítás ehhez gyakorlati kapaszkodót adott: ha a bizonyítékok rendelkezésre állnak, az ellentmondások azonnal tisztázhatók, és a szükséges – rövid időt igénylő – vizsgálatok (tárgy, személy, szakértői vélemény) nyomban előterjeszthetők, a nyomozás gyorsan zárható; tipikus mintázat volt például a tettenéréses, kisebb értékű vagy elleni cselekményeknél a forrónyomos szemle, lefoglalás, azonnali tanúkutatás és az iratok gyors összeállítása a bíróság elé állítás előkészítéséhez (10/1966. BM utasítás; Kiss, 1983). Ugyanakkor – mert a formakötöttségen ténylegesen nem lazítottak – az eljárás alig (1-2%) érvényesült: a szervek még a legegyszerűbb ügyekben is igényelték a saját észlelésen nyugvó, közvetlenül megvizsgált, értékelt bizonyítékokat, ami a gyakorlatban visszavetette az egyszerűsítés hasznát (Szabóné, 1970).

A vétségi eljárás az 1973. évi I. törvényben (II. Be.) a büntett–vétség kettősségehez igazodva teremtett könnyítéseket: a vétségekben egyszerűbb rend érvényesült, ugyanakkor főszabályként „erősebb” maradt a büntetési eljárás, és kötelező volt áttérni rá, ha a vétségi szabályok nem voltak alkalmazhatók (II. Be. 155. §; Chwala, Fülöp & Sléder, 2000). Gyakorlati egyszerűsítésként a jegyzőkönyv helyett „vétségi jelentés” is készülhetett – például tanúkihallgatásról, szemlérlől, helyszínelésről, bizonyítási kísérletről, lefoglalásról, motozásról –, egy dokumentumba foglalva a cselekmények lényegét, a rekonstruálhatóság kriminalisztikai követelményeit megtartva; ez a megoldás a gyors, célirányos dokumentálást támogatta az időszűrés javítása érdekében (Chwala, Fülöp & Sléder, 2000). Az 1998. évi XIX. törvény e jelentéskészítési lehetőséget részben átvette (feljelentés-kiegészítés és bizonyítási eljárások), de kivételé tette a tanúkihallgatást, épp a legnagyobb tehercsökkentő potenciált zárva el; további szűkítés volt, hogy a bíróság elé állítás mellett megszűnt a könnyített nyomozási formáció, noha az kifejezetten a tettenéréses ügyek gyorsítását szolgálta volna (Vári, 2014).

A korábbi kódexek így egyszerre hangsúlyozták a büntetőeljárás egységességét és ismerték fel a kisebb tárgyi súlyú, egyszerű jog- és ténykérdésű ügyekben a differenciálás szükségességét; az eljárás gyorsítása és egyszerűsítése mindvégig központi reformcél maradt, amely a nemzetközi tapasztalatokkal is összhangban állt (Jogkódex, 1962; Nagy, 2008; Council of Europe, 1987; Justice, 2015). Ennek a logikának a részeként a gyakorlat olyan megoldásokat keresett és alkalmazott, mint a beismeréses ügyekben a nem vitatott tények gyors rögzítése és a szükségtelen bizonyítás mellőzése, a közvetlen (kamera, helyszíni) bizonyítékok elsődlegessége, vagy a kárigény számlával, revizori megállapítással és szaktanácsadói bevonással történő alátámasztása a szakértői kirendelés elkerülésére, mindvégig megőrizve a garanciális követelményeket (Chwala, Fülöp & Sléder, 2000; Szabóné, 1970).

A bizonyítási hierarchia mint esetleges akadály

A magyar büntetőeljárásban mindenekelőtt tisztázandó a bizonyítás fogalma és terjedelme, hiszen „*a bizonyítás a büntetőeljárásban a büntetőjogilag (anyagi jogilag és eljárásjogilag) jelentős, múltbéli tényeknek a törvényes bizonyítási eszközök és módszerek útján való megismerése (a tények felderítése), valamint ezeknek a tényeknek a bizonyítási eszközökkel való igazolása és rögzítése*”, amelynek végső célja a megalapozott tényállásra épülő, helyes bírósági döntés és a bizonyítékok megfelelő indokolásbeli értékelése (Fantoly, 2021). E keretben a hatályos rendszer nem ismer formális bizonyíték-hierarchiát: a tanúvallomás,

a szakvélemény, az okirat és egyéb eszközök között pusztán típusuk alapján nincs értékkülönbség, mert mindent a tényállás megállapítására való alkalmas-ság szerint kell értékelni, amit a 2017. évi XC. törvény (Be.) 5. § (3) kifejezetten rögzít („szabad bizonyítás és szabad mérlegelés”). Mindehhez dogmatikailag az a tétel társul, hogy a szabad bizonyítás nem azonos az önkényes bizonyítással: a törvény kijelöli a bizonyítás eszközeit, megszerzésük módját és a tilalmakat, miközben a bírói döntés mérlegelési szabadságát – a törvényes beszerzés és értékelés korlátai között – érintetlenül hagyja (Bérces, 2018).

Történetileg ugyanez az elv érvényesült a II. Be. alatt is, amely szintén a szabad felhasználás és értékelés elvét fogalmazta meg a bizonyítási eszközök tekintetében [1973. évi I. törvény, 5. § (3) bekezdés; Jogkódex, 1973]. Ennek megfelelően elvi akadály a sincs annak, hogy a nyomozó hatóság eljárási körében keletkezett okirati jellegű feljegyzések – tárgyi bizonyítási eszközként – a személyi bizonyítási eszközökhöz képest hátrányosabb megítélés alá essenek [Be. 204. § (3) bekezdés].

Ugyanakkor a büntetőeljárás gyorsítását deklaráló, T/9553. számú (2009) törvényjavaslat – miszerint „a büntetőeljárás gyorsítása, hatékonyságának növelése elengedhetetlen feltétele a társadalom igazságszolgáltatási rendszeréhez való bizalmának megőrzésének és erősítésének” (Nagy, 2009) – ellenére a későbbi kodifikációk fokozatosan szűkítették a nyomozó hatóság által formai kötöttség nélkül előállítható bizonyítási lehetőségeket, ami az egyszerűbb, adminisztratív terhektől mentes nyomozásszervezés helyett a formalizált eljárási követelmények – nem ritkán túlzó bürokráciával – való térnyerését eredményezte.

Az ORFK *Módszertani útmutató* a szakterületet érintő rendszerszintű problémákra reagál, és ezzel párhuzamosan felértékeli a szaktanácsadó szerepét, aki a nyomozó hatóság tagjával azonos eljárásjogi pozícióban a bizonyítási eszközök felderítését, felkutatását, megszerzését, összegyűjtését és rögzítését támogatja [Be. 270. § (1) bekezdés]. Az útmutató kifejezetten rámutat, hogy a szakértői vélemény beszerzése – különösen kisebb tárgyi súlyú ügyekben – az időszűrés ellen hat, mert a szakvélemény elkészítésének időtartama kívül esik a nyomozó hatóság érdemi befolyásán (ORFK, *Módszertani útmutató*, 2023). Ebből következően a kirendelés szükségességét szigorúan mérlegelni kell, időzítését pedig az ügy menetéhez célszerű igazítani, továbbá nem indokolt bizonyítani a köztudomású, a hatóság hivatalos tudomásán alapuló, vagy a vádló, a terhelt és a védő által együttesen elfogadott tényeket (ORFK, *Módszertani útmutató*, 2023). Mindez azt is jelenti, hogy kerülni kell a szakértő kirendelését, ha a szükséges megállapítás más bizonyítékkal észszerűen pótolható – például szaktanácsadó vagy revizor bevonásával, illetve a kárigényt alátámasztó javítási számlával –, és ilyen esetben szakértő kirendelésére csak kifejezett ügyészi utasítás alapján kerülhet sor (ORFK, *Módszertani útmutató*, 2023).

A szaktanácsadó szerepköre tehát kiválóan illeszkedhetne az időszerűség és az arányos bizonyítási teher érvényesítéséhez, amennyiben a szaktanácsadó a bizonyítás előkészítő és rögzítő fázisaiban képes kiváltani a szakértői eljárást, amikor az nem nélkülözhetetlen, ezzel tehermentesítve a nyomozást a szükségtelen időbeli késedelmek alól [Be. 270. § (1)–(4) bekezdés]. A szaktanácsadói közreműködésről készült jegyzőkönyv vagy feljegyzés a bíróság előtt is releváns lehet, és amennyiben a nyomozásban keletkezett irat bizonyító ereje kétséges, a szaktanácsadó tanúként kihallgatható a szükséges körülmények tisztázására, ami további garanciát teremt a bizonyítás törvényességére és megbízhatóságára [Be. 270. § (4) bekezdés].

Az egyszerűsített nyomozás kívánalmai

Az egyszerűsített eljárások az Európai Unióban és az Európa Tanács térfelén is kiemelt jelentőségűek, azonban alkalmazásuk feltétele a nemzeti jogi felhatalmazás, az arányosság biztosítása és a jogállamiság követelményeinek érvényesítése (European Public Prosecutor's Office, 2020). E követelmények gyakorlati érvényesülése a bűncselekmény súlyához, az elkövető magatartásához, valamint az eljárás gyorsaságához és eredményességéhez igazodik, miközben a jogbiztonság és az alapvető eljárásjogi garanciák érintetlensége elsődleges (European Public Prosecutor's Office, 2020; Stanko Bejatović, 2019).

Az uniós harmonizáció az AFSJ keretében a tagállami eljárásjogok közelítését célozza az alapjogvédelem fenntartásával (Treaty on the Functioning of the European Union, 2012, Art. 82; Justice, 2015), ezért az egyszerűsített eljárásoknál a védelem, a tisztességes eljárás és a sértetti jogok biztosítása kulcskövetelmény [Directive (EU) 2016/343, 2016; Council of Europe, 1987; Kelemen, 2020].

Mindezzel összhangban az „egyszerűsített nyomozás” szerepe a bizonyítékok összegyűjtésére és a bíróság elé tárására korlátozódik, mivel a nyomozati adatok önmagukban csak támpontok, bizonyító erőt csupán a tárgyalási bizonyítás adhat, vagyis a ténymegállapítás centrumát a bírósági szakasz hordozza (Fázsi & Fodor, 2014; Bócz, 1990; Király, 1996; Vári, 2017).

A differenciálás – különösen a társadalomra kevésbé veszélyes ügyekben – akkor célszerű, ha a rendes bírósági szakasz kiváltását és az alternatív szankciókat támogatja a rekriminalizációs kockázatok mérséklése érdekében (Fakó, 2003; Kury & Lerchenmüller, 1981).

Ugyanakkor a gyorsítás és egyszerűsítés szűkítheti a sértetti jogérvényesítést, miközben a digitalizáció a bizonyítékkezelés és adatelemzés bonyolultságát érdemben növeli, új eljárásjogi és technológiai megoldásokat igényelve (Dobrocsi, 2024; Tóth, 2024).

A nyomozási szakasz eljárási rendjét érintő egyszerűsítés kezelése a 2017. évi XC. büntetőeljárási törvényben

A Be. jelentős reformot jelentett a magyar büntetőeljárásban, elsősorban az eljárás gyorsítását, a hatékonyság növelését és a sértettek jogainak érvényesítését célozva (WIPO, 2019; Belovics & Bérces, 2023; Farkas & Róth, 2018). A törvény nem az ügyek horizontális, párhuzamos eljárásrendekre osztott differenciálása mellett döntött, hanem a nyomozás egészének vertikális, fázisok szerinti felosztását választotta, azzal érvelve, hogy a felderítés egyébként sem formakötött, és az ügyhöz kötött rugalmasság elvárható az ügyész és a nyomozó hatóság új viszonyára tekintettel (Javaslat, 2017; Belovics & Bérces, 2023). A törvény a nyomozó hatóságnak nagyobb önállóságot biztosít a felderítési szakaszban, ezért annak ügyészi irányítását és határidejét is megszüntette (Vári, 2019). Emellett az eljárásgyorsítási szándékkal kiszélesítette a terhelti együttműködés rendszerét, amivel a bírósági előkészítő ülés szerepét értékelte fel (Pataki, 2019; WIPO, 2019). Ahhoz azonban, hogy az ügyész hatékonyan tudja vádló álláspontját az előkészítő ülésen képviselni, alapos és részletes nyomozati anyagra van szükség. Ha pedig a nyomozás alapos, következőképp bőséges a reálbizonyítási cselekményekben, az kétségtelenül a nyomozó hatóság munkaterhelésében jelenik meg (Vári, 2019).

A hatályos Be. szerint a nem vitatott tények esetén a további bizonyítás mellőzhető, és a terhelt együttműködésének ösztönzése is új elemként jelenik meg (Belovics & Bérces, 2023; miszk.hu, 2018; Farkas, 2019). Mindezekből következően, amennyiben olyan eljárásjogi helyzet jön létre, ahol konkurál egymással a tárgyalás előtti elterelési lehetőség a felderítést követő, vizsgálat előtti eltereléssel, úgy értelemszerűen a tárgyalást megelőző elterelési forma élvez majd nagyobb ügyészi támogatást. Kiváltképp, ha az előkészítő eljárás „sikere”, azaz az ott megtett beismerő vallomás, nagymértékben a vizsgálati tevékenység bizonyítási teljesítményének függvénye.

A hatálybalépés óta a jogalkalmazási gyakorlat igazolta, hogy az előkészítő ülésen a terhelti beismerő nyilatkozatok száma az egekbe szökött, míg a nyomozási diverziók alkalmazása szinte elhanyagolható mértékű volt (Vári, 2019). Az előkészítő ülés ilyen jellegű térhódításával a nyomozás vizsgálati szakaszában lévő ügyek átlagos ideje megnövekedésének veszélye valós, ami kétségtelenül arra mutat, hogy a nyomozási szakasz ténybizonyítási tevékenységének növekedése tendenciózus, ami egyértelműen a túlbizonyítás következménye (Avar, 1986; Belovics & Bérces, 2023). Logikusan tehát a késedelem és az eljárás lassulása a jövőben a nyomozást fogja érinteni. A nyomozásban pedig, ahogy a korábbiakban kifejtettem, nincs egyszerűsített eljárási forma, de még

kógens szabály sem a sommás rövidített eljárások, mint akár a bíróság elé állítás alkalmazására, ami korántsem célszerű, ha az eljárás egységét és nem csupán a bírósági és az ügyészi alrendszert nézzük (Fázsi & Stál, 2012; Belovics & Bérces, 2023).

A büntetőeljárás gyorsításának és egyszerűsítésének elméleti és gyakorlati kérdéseit több szerző is elemzi. Pápai-Tarr (2012) szerint a gyorsítás és az elterelés lehetőségei központi szerepet játszanak a modern büntetőeljárásban, de az ügyészi intézkedés közel kerülhet a bírói szerepkörhöz, ami újabb kérdéseket vet fel az eljárás tisztességét illetően (Pápai-Tarr, 2012). Róth (2018) hangsúlyozza, hogy a nyomozási szakasz egyszerűsítése és a bizonyítási eljárások racionalizálása nélkülözhetetlen a hatékony igazságszolgáltatás érdekében, de a jogbiztonság és az eljárás tisztességének garantálása mindig elsődleges szempont marad (Farkas & Róth, 2018). Jacsó és Udvarhelyi (2020) rámutatnak, hogy a Be. megteremti annak lehetőségét, hogy a nyomozás során már a közvetítői eljárás lefolytatására kerüljön sor, ami a jóvátételt közelebb hozza az elkövetés idejéhez, így a sértett is előnyösebb helyzetbe kerülhet (Jacsó & Udvarhelyi, 2020). Farkas a svájci büntető igazságszolgáltatásban alkalmazott eljárást gyorsító rendelkezéseket elemzi, és rámutat arra, hogy az eljárási egyszerűsítések és a gyorsítás intézményei elengedhetetlenek a modern büntetőeljárásban, de csak akkor eredményesek, ha a bizonyítási anyag minősége és a jogbiztonság is garantált (Farkas, 2019).

A nyomozás időszerűségének javítása mint egységes nyomozó hatósági és ügyészségi érdek?

Noha a hivatalos tudományos diskurzus a gyorsítás, az iratanyag csökkentése és az időszerűség normatív céljait emeli ki, indokolt a kritikai vizsgálat: az ügyészi preferenciák ténylegesen a nyomozás időszerűségének javítását szolgálják-e, avagy elsősorban a végrehajtási terhek nyomozó hatóságokra történő áterhelését eredményezik.

A bíróság elé állítás csak akkor alkalmazható, ha egyszerre teljesül a négy konjunktív feltétel: legfeljebb tízévi szabadságvesztéssel fenyegetett bűncselekmény, egyszerű megítélés, a bizonyítékok teljes körű rendelkezésre állása és beismerés; mindezek fennállásakor az ügyész az elkövetéstől számított két hónapon belül élhet a jogintézménnyel (Be. 723. §). Határozással összefüggő bűncselekményeknél a jogalkotó még szigorúbb időszavat ír elő: a bíróság elé állításra 15 napon belül kell sort keríteni [Be. 835. § (1) bekezdés], ami a gyorsítási célkitűzést maximalizálja, de a kivitelezési nyomást azonnal a nyomozó hatóságokra terheli.

Az ügybefejezések körében – ami a bíróság elé állítás eseteit is érinti – a Legfőbb Ügyészség három iránymutatása a bírósági utat elkerülő megoldásokat preferálta: elsődleges a megrovás, a feltételes ügyészi felfüggesztés és a közvetítő eljárás, továbbá az ügyek lehetőleg büntetővégzéssel záruljanak; a bíróság elé állítást e körben általánosan tilalmazták, kivételként meghagyva a kirívóan súlyos, szenzitív ügyeket és az embercsempészeshez kapcsolódó eljárásokat (NF. 1179/2020/73-I., 2020. június 23.; NF. 1179/2020/86., 2021. szeptember 1.; NF. 1332/2021/8-I.).

Gyakorlati tapasztalat, hogy az ítélethez szükséges bizonyítási minimum tartalma érdemben nem különbözik a bíróság elé állításos és a vádemelési javaslattal záruló ügyek között; a különbség a rendelkezésre álló idő. A bíróság elé állítás rövidíti a bizonyítékszerzés – és így a nyomozás – határidejét, miközben változatlanul megköveteli a hiánytalan, szak- és jogszerű „forrónyomos” munkát (szemle, adatgyűjtés, tanúkutatás, digitális adatok beszerzése és kiértékelése) és a tényállás bizonyításához szükséges cselekmények precíz végrehajtását. Noha a sommás eljárási határidő az ügyészt is köti, az iratok előállítását jelentő terhelés a nyomozó hatóságoknál koncentrálódik, miközben a bírósági/ügyészi döntés többnyire iratalapú, lazább időkeretekben születik. A fentiek következtében az utóbbi pár évben kisebb súlyú ügyekben érzékelhetően visszaszorult a bíróság elé állítás, és megállapítható, hogy a legfőbb ügyészi utasítások szervezeti szinten maradéktalanul érvényesülnek az ügyészségi hierarchiában.

Következésképpen a jogalkotói „kiszélesített” ügyészi/bírósági befejezési jogkörök ténylegesen nem könnyítették a rendőri nyomozati munka bizonyítási terhét: az érdemi ténymegállapítás ma is a rendőri szerveknél marad, miközben a vádhatóságok és a bíróságok – gyakorlatilag határidők nélkül – iratalapú döntési privilégiumokat élveznek.

A vegyes bizonyítási rendszer logikájából az is következik, hogy „kétszeres” egyszerűsítés nem lehetséges: ha a bírósági szakaszban a tárgyalás mellőzésével egyszerűsítés érvényesül, attól a nyomozás nem lesz automatikusan egyszerűbb; sőt, a tárgyalás nélküli döntés iratalapú minőségi küszöbe éppen az egységes, formakötött és részletező nyomozati iratanyagot kényszeríti ki (Békes, 2023; Magyarország Ügyészsége, 2024).

Ezt a mintázatot erősítik a 2023-as adatok: a befejezett nyomozások 62,3%-ában történt vádemelés, a vádak 68%-ában büntetővégzésre tett az ügyészség indítványt, a vádlottak döntő többsége pedig nem kért tárgyalást, így a büntetővégzések 83,5%-a jogerős lett; mindez egyszerre gyorsítja az ítélezést és konzerválja a magas, formakötött bizonyítási standardot a nyomozásban (Magyarország Ügyészsége, 2024; Magyarország Ügyészsége, 2024, október 11).

Javasolt jogintézményi fókuszok a nyomozás gyorsítására és egyszerűsítésére

A nyomozási határidők rövidítése és az időszerecség javítása rövid távon a hatályos Be. eszközeinek célzott bővítésével, egységes alkalmazási standardokkal és a szervezési szűk keresztmetszetek felszámolásával érhető el, miközben a garanciális minimumok változatlanul érvényesülnek (2017. évi XC. törvény). A rendszerhatás elsősorban „mikroreformokból” adódik: a telekommunikációs jelenlét kiterjesztése, az elektronikus kézbesítés, a „nem bizonyítandó” tények következetes érvényesítése, az írásbeli tanúvallomás, az utólagos jegyzőkönyvezés és a „kimeneti” eljárások kombinált használata ad kumulatív időnyereséget a nyomozás teljes láncában.

Elsőként indokolt az eljárási cselekmények telekommunikációs lefolytatásának bővítése és standardizálása, mert a Be. főszabály szerint lehetővé teszi – bizonyos esetekben meg is követeli – a távoli jelenlétet, amely a logisztikai és megjelenési kockázatok csökkentésével rövidíti a ciklusidőt, különösen tömeges ügyek esetén [Be. 122. § (1)–(2) bekezdés; 120–123. §]. A bírósági és bv-intézeti végpontok kapacitásának szűkössége a rendőrségi oldali mondatszintű nyereséget gyakran „viszi el”, ezért a végpontosúrités és az időpontfoglalási rendszer (NISZ) kapacitásmenedzsmentje a rendőrségi kiépítettséghez igazítva szükséges a valós kihasználtság növeléséhez. A rendőrségi egységeket mindenütt minimális, hiteles rögzítésre alkalmas eszközparkkal kell ellátni (kamera, mikrofon-headset, stabil internet), mert az egyszerűsített telekommunikáció kötelező kép- és hangfelvételt ír elő, és ez a feltétele a gyors, mégis dokumentált távoli cselekményvégzésnek. Az eljárási cselekmények távoli lefolytatását az elektronikus hírközlési háttér keretei is támogatják, így a távmeghallgatások szélesebb körű használata a Be. rendszerével összhangban van (Eht. 2003. évi C. tv.).

Másodsorban, az elektronikus kapcsolattartásnál az egyszerűsített kézbesítés következetes alkalmazása rövidíti a határidőket, de ehhez a beadványok egységes szerkezete és a megnyitható mellékletek szabványosítása szükséges, mert a egyes (e- és papíralapú) iratküldés és a formátumhibák a nyereséget „elfogyasztják” [Be. 130. § (1) bekezdés f) pont]. A dokumentumsémák és szolgáltatói interfészek (távközlési, banki, postai, bv-adatkapcsolat) egységesítésével és automatizálásával a hiánypótlási ciklusok száma és ideje érdemben csökkenthető, ami közvetlenül jelentkezik a nyomozási határidőkben. A rendőrség–ügyészség rendszeres, előre tervezett operatív egyeztetései – például a gyanúsítás előtt 10 nappal történő előzetes ügyirat-bemutató – igazoltan csökkentik a visszaküldések és panaszok számát, és előre jelzik az ügyészi gyorsító eszközök realitását (egyezség, mediáció, feltételes felfüggesztés) (Be. LXIV–LXVII. fejezetek).

Harmadsorban a bizonyítás tárgyának fegyelmezett szűkítése – különösen annak érvényesítésével, hogy mely tényeket nem kell bizonyítani – a felesleges szakértések és okirati beszerzések mellőzésével közvetlen időnyereséget hoz, és különösen jól illeszkedik a beismeréses, nem vitatott tényállású ügyekhez [Be. 163. § (4) bekezdés]. Ezt egészíti ki az írásbeli tanúvallomás a perifériális, ellentmondásmentes tanúk körében, amely párhuzamosíthatóvá teszi a meghallgatást, és mérsékli a mulasztások miatti pótidőket (Be. 181. §). A forrónyomos munka folytonosságát az utólagos jegyzőkönyvezés biztosítja úgy, hogy közben nem keletkezik azonnali adminisztratív blokk, ami a front-end terhelés csökkentésével időt ad a lényegi lépésekre (Be. 360/A. §).

Negyedsorban a „kimeneti” eljárások – az ügyészi egyezség a bűnösség beismeréséről, a közvetítői eljárás és a feltételes ügyészi felfüggesztés – a bírósági szakasz tehermentesítésével gyorsítják a befejezést, különösen kisebb tárgyi súly esetén, miközben indokoltá teszik a fenti technikák előkészítő, protokollszerű érvényesítését (Be. LXIV–LXVII. fejezetek). A bíróság elé állítás jól körülhatárolt feltételek mellett nagy sebességű ügyzárást biztosít, míg a büntetővégzés iratalapú, tömegesen alkalmazható döntési útja csökkenti a tárgyalási igényt; mindkettő hatékonysága közvetlenül függ a nyomozati dokumentáció időszerű és hibátlan előkészítésétől (Be. XCVIII.; C. fejezet).

Ötödsorban a szakértői szakasz jelenti a legkritikusabb késleltető tényezőt, ezért normatív triázs és kapacitás-mix javasolt: a komplex, minőségbiztosított, több szakterületet igénylő ügyek intézményi pályára kerüljenek, míg az egyszerűbb ügyekben rugalmasan vonható be külső szakértő a határidők tarthatóságáért (általános szakértési rend; digitalizációs tapasztalatok). A hiányszakmákban (orvos-, elmeorvos-, gépjármű-közlekedési, adó- és könyvszakértés) a létszám-bővítés önmagában nem elég: a befogadási és laborhátter-kapacitás arányos fejlesztése, a költségvetési pótforrások és a szerződéses külső kapacitás „pufferként” való intézményesítése szükséges az átfutási idők érdemi rövidítéséhez.

Összegzés

A magyar büntetőeljárás fejlődéstörténetében már az 1960–1970-es években meghatározó szerepet kapott az eljárások differenciálása és egyszerűsítése, amelyet a 1973. évi I. törvény konkrét intézményekben is kodifikált, jóllehet a formakötöttség lazítása korlátos maradt (Belovics & Bérces, 2023; Farkas & Róth, 2018). A rendszerváltást követően a jogalkotás a garanciális kötöttségekhez való visszatérés és a nyugat-európai mintákhoz igazodó konszenzuális irányok erősítése mellett tette le a voksot, ami – a sértettjogok és az átláthatóság

előnyével együtt – háttérbe szorította az eljárási differenciálás és a diverzió dinamikus fejlesztését (Korinek, 2006; Council of Europe, 1987). E tendenciát erősítette, hogy az 1998. évi XIX. törvény az Európa Tanács ajánlásait sem vette át teljességgel, így az érdemi, a késedelmeket csökkentő reformlépések elmaradtak, noha a hagyományos eljárási rendek a tömeges ügyterhelés mellett strukturálisan késedelmet generálnak (Council of Europe, 1987).

A 2017. évi XC. törvény nem vezetett be párhuzamos, egyszerűsített nyomozási eljárásrendet, és nem alapozta meg a büntetőjogi, illetve társadalomra veszélyességi differenciálás nyomozási szintű érvényesítését; ehelyett a komplex, egyediesítő mérlegelést preferáló modellt választotta, amely ugyan garanciális szempontból koherens, de kevésbé veszi figyelembe a nyomozó hatóságok szervezeti érdekeit és a statisztikai erőforrás racionalitás szempontjait (Javaslat, 2017; Belovics & Bérces, 2023). A rejtett diverzióra és a formális megfelelésre ösztönző külső nyomás így nem enyhült, miközben a szabályozói indokolás a bizonytalanság és adminisztratív terhek növekedésének kockázatát emelte ki; ennek következményeként a nyomozás „felderítés–vizsgálat” kettősségére épülő rendszer nem eredményezett érdemi ügyszekciós változást a végrehajtoi szinteken (Korinek, 2006; Javaslat, 2017).

Mindeközben a bíróságok és az ügyészség pozíciója számottevően megerősödött: az előkészítő ülés és a büntetővégzés széles körű gyakorlata a gyors lezárás irányába tolta a folyamatot, különösen a beismeréses ügyek magas arányával, miközben a nyomozási szakasz opporunitási eszközeinek tényleges alkalmazási aránya érdemben nem bővült (Szigeti, 2019; Vári, 2019). A nemzetközi tapasztalat – különösen a német büntetőeljárás – ezzel szemben arra utal, hogy a hatékony és gyors igazságszolgáltatás előfeltétele a nyomozási és a bírósági szakasz együttes, rugalmas és egyszerűsített kialakítása, ahol a terhelt előzetes beismerése és a mediáció a nyomozási szakaszban vagy az előkészítő ülésen képes lezáró hatást kiváltani, a bizonyítás minőségének és a jogbiztonságnak a sérelme nélkül (Farkas, 2016; Kudlich, 2010; Kühne, 2003).

E perspektívából a jelenlegi keretek között is elérhető – bár természeténél fogva szűk körű – kumulatív időszerszerű nyereség, amely a nyomozási szakban kézzelfogható időbeli és eljárási egyszerűsítési lehetőségeket kínál. E nyereség kizárólag a Be. technikai-eljárási eszközeinek fegyelmezett, egymást erősítő kombinációjával aknázható ki: a telekommunikációs jelenlét kiterjesztésével, az e-kézésítés következetes alkalmazásával, a „nem bizonyítandó” tények érvényesítésével, az írásbeli tanúvallomás és az utólagos jegyzőkönyvezés célszerű használatával, a „kimeneti” eljárások fókuszált igénybevitelével, valamint a szakértői triázs és kapacitás-mix következetes bevezetésével – mindent a tisztességes eljárás és a jogbiztonság maradéktalan biztosítása mellett.

Ennek fényében összegzően megállapítható, hogy a hatályos kódex nem hozott olyan újítást, amely a nyomozói végrehajtást érdemben tehermentesítette volna, a gyors és hatékony igazságszolgáltatás realitása ezért csak akkor erősíthető, ha a nyomozási és a bírósági szakasz közötti egyensúlyt helyreállító, differenciált, a bűnözési terheléshez igazodó eljárási rendek – a német modell tanulságait is hasznosítva – a nyomozási fázisban is intézményesülnek (Farkas, 2016; Kudlich, 2010; Kühne, 2003).

Felhasznált irodalom

- Albrecht, H.-J. (1987). *Sanction policies and alternative measures to incarceration: European experiences with intermediate and alternative criminal penalties*. https://www.unafei.or.jp/publications/pdf/RS_No80/No80_07VE_Albrecht.pdf
- Amberg E. (2014). Büntetőjogi változások – rendészeti reakciók. *Pécsi Határőr Tudományos Közlemények*, 15, 121–125.
- Avar J. (1968). Bizonyítási gyakorlat a nyomozásban. *Kriminalisztikai Tanulmányok*, 6, 123–138.
- Avar J. (1986). *A bizonyítás elmélete és gyakorlata a magyar büntetőeljárásban*. KJK.
- Békés Á. (2023). *A büntetővégzés Magyarországon és nemzetközi összehasonlításban*. Pázmány Péter Katolikus Egyetem. https://jak.ppke.hu/storage/tinymce/uploads/teziszfuzet_Bekes_Adam.pdf
- Belovics E., & Bérces V. (2023). *Büntető eljárásjog*. ORAC Kiadó. https://orac.hu/bunteto_eljarasjog
- Bérces V. (2018). A büntetőperbeli bizonyítás alapfogalmainak újrafogalmazása. *IAS*, 2018/1, 1–14. https://ias.jak.ppke.hu/2018isz/02_BercesV_IAS_2018_1.pdf
- Béres S. (Szerk.) (2011). Diverziók a nyomozás hatékonyságának szolgálatában. In: *Büntetőeljárásjogi tanulmányok* (pp. 56–87). ELTE Eötvös Kiadó. https://real.mtak.hu/128909/1/4062ca_df3d705c9384435daf4744d70a27390c-56-87.pdf
- Bernard, T. J. (2005). Efficiency and the new differential processing. *Journal of Crime & Justice*, 28(1), 79–105. <https://www.ojp.gov/ncjrs/virtual-library/abstracts/efficiency-and-new-differential-processing>, <https://doi.org/10.1080/0735648x.2005.9721208>
- Bíró-Nagy A., Szászi Á., & Varga A. (2024). *Divided Hungary – Political polarization of the Hungarian society*. Policy Solutions. http://www.policysolutions.hu/en/news/561/divided_hungary_publication
- Blaskó B. (2007). *Magyar Büntetőjog. Általános rész* (3. kiadás). Rejtjel.
- Blau, G. (1987). Diversion und Strafrecht. *Jura*, 9(1), 25–34.
- Bócz E. (1990). Elgondolások a büntetőeljárás újrakodifikálásához. *Belügyi Szemle*, 28(1), 51–58.
- Borbíró A., Kiss A., Velez E., & Garami L. (Szerk.). (2009). *A kriminálpolitika és a társadalmi bűnmegelőzés kézikönyve*. II. kötet. IRM.

- Borbíró A., Kiss A., Velez E., & Garami L. (szerk.). (2009). *A kriminálpolitika és a társadalmi bűnmegelőzés kézikönyve*. II. kötet. IRM.
- Chwala T., Fülöp E., & Sléder J. (2000). *Büntetőeljárás-jog*. Rejtjel.
- Dobrocsi S. (2024). A büntetőeljárás egyszerűsítésének hatása a sértett jogaira. *Glossa*, 11(3–4), 275–291. https://epa.oszk.hu/05300/05366/00022/pdf/EPA05366_glossa_2024_03-04_275-292.pdf
- Fakó E. (2003). *Diverzió a német, az osztrák és a magyar büntetőeljárásban* (PhD-értekezés). Miskolci Egyetem, ÁJK Deák Ferenc Állam és Jogtudományi Doktori Iskola.
- Fantoly Zs. (2021). A bizonyítási szabályok egyszerűsödése az új büntetőeljárasi törvényben. *Jogtudományi Közöny*, 76(7–8), 353–360. <https://szakcikkadatbazis.hu/doc/8908647>
- Farkas Á., & Róth E. (2018). *A büntetőeljárás* (4. kiadás). Wolters Kluwer Hungary. https://shop.wolterskluwer.hu/media/cb/4c/b59e879550e0518577b3f759918618aef987ea76e63ba-02b18e256840a50/A_buntetoeljaras_1_40.pdf
- Farkas K. (2016). *Az eljárás gyorsításának lehetőségei a német, a svájci és az olasz büntető igazságszolgáltatásban*. ME ÁJK. https://web.uni-miskolc.hu/~wwwdeak/Farkas_Krisztina_ert.pdf
- Farkas K. (2019). Az eljárást gyorsító rendelkezések érvényesülése a svájci büntető igazságszolgáltatásban. *Magyar Jogász Szövetség*, 2. ksz, 261–270. <https://szakcikkadatbazis.hu/doc/4199868>
- Fázi L., & Fodor A. (2014). A bíróság elé állítás szabályozásának változásai a gyakorlat tükrében. *Belügyi Szemle*, 62(1), 75–91. <https://belugyiszemlejournal.org/index.php/belugyiszemle/article/view/1673>, <https://doi.org/10.38146/bsz-ajia.2014.v62.i1.pp75-91>
- Fázi L., & Stál J. (2012). A nyomozás nélküli vádemelés lehetőségének kérdéséről a büntetőbíró szemszögéből. *Belügyi Szemle*, 60(12), 31–49. <https://belugyiszemlejournal.org/index.php/belugyiszemle/article/view/1894>, <https://doi.org/10.38146/bsz-ajia.2012.v60.i12.pp31-49>
- Helsinki Bizottság (2022). *Tentatív javaslatok a büntetékiszabási mérlegeléshez*. https://helsinki.hu/wp-content/uploads/2022/12/MHB_javaslatok_a_buntetesekiszabasi_merlegeleshez_221207.pdf
- Jacsó J., & Udvarhelyi B. (2020). Az Európai Unió pénzügyi érdekeinek védelmére vonatkozó magyar szabályozás, a költségvetési csalás elleni fellépés. *Ügyészségi Szemle*, 5(4). <https://ugyeszsegiszemle.hu/pdf/2020-04.pdf>
- Justice (2015). *EU Criminal Procedure*. <https://files.justice.org.uk/wp-content/uploads/2015/01/06171955/EU-Criminal-Procedure.pdf>
- Kelemen L. (2020). Egyszerűsített eljárások. *Jog Állam Politika*, 2020(2), 1–12. <https://real.mtak.hu/172587/1/egyszerusített-eljarások.pdf>
- Király T. (1996). Az 1896. évi első büntető perrendtartás száz év távlatából. *Magyar Jog*, 11, 670–672.
- Kiss A., & Mészáros Á. (2011). *A büntetőeljárás gyorsítása – A nyomozások időszerepének kérdései és a gyorsítás lehetőségei*. https://bm-tt.hu/wp-content/uploads/2022/02/be_gyorsitas_kutjel_meszaros_kiss_2011-doc.pdf
- Kiss D. (1983). A bíróság elé állítás gyakorlatáról. *Belügyi Szemle*, 21(8), 92–95.

- Korinek L. (2003). Tendenciák. *Belügyi Szemle*, 51(1), 57–67.
- Korinek L. (2006). *A bűnüldözés új kihívásai*. HVG-ORAC.
- Kudlich, H. (2010). *Erfordert das Beschleunigungsgebot eine Umgestaltung des Strafverfahrens? – Verständigung im Strafverfahren – Fristsetzung für Beweisanträge – Beschränkung der Geltendmachung von Verfahrensgarantien. Verhandlungen des 68. Deutschen Juristentages Band I: Gutachten C. zum 68. Deutschen Juristentag*. C. H. Beck Verlag.
- Kury, H., & Lerchenmüller, H. (1981). *Strafvollzug und Sozialisation*. Kriminalistik Verlag.
- Kühne, H.-H. (2003). *Strafprozessrecht. Eine systematische Darstellung des deutschen und europäischen Strafverfahrensrechts*. Heidelberg, C. F. Müller Verlag.
- Miskolci L. (2001). Egy konferencia tanulságai, avagy a magyar büntetőeljárás továbbfejlesztésének az ügyész-e a kulcsszereplője. *Ügyeszek Lapja*, 1, 5–23.
- Nagy I. A. (2008). *Büntetőeljárást gyorsító rendelkezések*. Bibor Kiadó. <http://real.mtak.hu/86727/1/B%C3%BCntet%C5%91elj%C3%A1r%C3%A1stgyors%C3%ADt%C3%B3rendelkez%C3%A9sekEJEB%20ISBN9789639634718,%20b%C3%ADbor%20Kiad%C3%B3%202008.pdf>
- Nagy I. A. (2009). A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény módosításáról szóló T/9553. számú törvényjavaslat a büntetőeljárás gyorsítására irányuló célkitűzés tükrében. *Délvidéki Jogi Műhely*, 2009(4), 15–22.
- Németh Z. (1999). Kérdőjelek a modernizáció körül. *Kriminológiai Közlemények*, 57, 108.
- Nyíri S. (2003). Az ügyészség és a nyomozó hatóságok kapcsolata a büntetőeljárásról szóló törvény hatálybalépése után. *Belügyi Szemle*, 51(7–8), 56–71. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2018.6.1>
- Pápai-Tarr Á. (2012). *A büntetőeljárás gyorsításáról*. Gondolat Kiadó.
- Pataki B. (2019). Az újrakodifikált előkészítő ülés helye a terhelti együttműködés rendszerében. *Kriminológiai Közlemények*, 79, 125–132. https://www.kriminologia.hu/files/kiadvany/2019/kk_79_csontos.pdf
- Stanko Bejatović, S. (2019). Forms of Simplified Procedure – a Key Characteristic of Criminal Procedure Reforms in the Region. In: *Simplified forms of procedure in criminal matters* (pp. 12–17). OSCE. <https://www.osce.org/files/f/documents/3/d/103129.pdf>
- Szabóné Nagy T. (1970). *A büntető eljárás egyszerűsítése*. KJK.
- Szigeti I. (2019). *A tárgyalás előkészítésének szerepe a Be. rendszerében*. <https://ujbtk.hu/dr-szigeti-imola-a-targyalas-elokeszitesenek-szerepe-a-be-ben-az-elokeszito-ules/>
- Tóth M. M. (2024). A digitalizáció egyes kihívásai a büntetőeljárásban. *Belügyi Szemle*, 2024(2), 1–15. https://real.mtak.hu/190123/1/1_TohtMarcellMate.pdf, <https://doi.org/10.38146/bsz.2024.2.1>
- Vári V. (2014). Diverziók a nyomozás hatékonyságának szolgálatában. *Magyar Bűnüldöző*, 5(3–4), 56–88. https://real.mtak.hu/128909/1/4062ca_df3d705c9384435daf4744d70a27390c-56-87.pdf
- Vári V. (2014). Hatékonyság a nyomozásban. In Schaub, A., & Szabó, I. (Szerk.), *III. Interdiszciplináris doktorandusz konferencia* (pp. 177–195). PTE Doktorandusz Önkormányzat. https://real.mtak.hu/130331/1/idk_conference_book_2014.pdf

- Vári V. (2017). A nyomozás szerepének változása az új Be. kódexben. In Kiglics, N. (Szerk.), *II. Turizmus és Biztonság Nemzetközi Tudományos Konferencia* (pp. 128–138). Pannon Egyetem. <https://pen.uni-pannon.hu/wp-content/uploads/2025/01/II.-TURIZMUS-ES-BIZTONSAG-NEMZETKOZI-TUDOMANYOS-KONFERENCIA-TANULMANYKOTET.pdf>
- Vári V. (2019). Elterelés és az ügyész – nyomozó hatóság kapcsolata a nyomozásban. In Marton, Z., Németh, K., & Péter, E. (Szerk.), *III. Turizmus és Biztonság Nemzetközi Tudományos Konferencia* (pp. 52–62). Pannon Egyetem. <https://pen.uni-pannon.hu/wp-content/uploads/2025/01/III.-TURIZMUS-ES-BIZTONSAG-NEMZETKOZI-TUDOMANYOS-KONFERENCIA-TANULMANYKOTET.pdf>
- Vári V. (2020). A nyomozási szak egyszerűsítésének kérdései. In Madai S., Pallagi A., & Polt, P. (Szerk.), *Sic itur ad astra: Ünnepi kötet a 70 éves Blaskó Béla tiszteletére* (pp. 523–531). Ludovika Egyetemi Kiadó. https://publikacio.ppke.hu/id/eprint/1101/1/Az_ugyeszseg_az_igazsagszolgaltatas_rendszereben.pdf
- Vári V. (2023). The Role of the Public Prosecutor in the Investigation. *Hungarian Law Enforcement*, 2023/1, 49–68. https://real.mtak.hu/170858/1/03_vari_49-68_MR_2023_1.pdf, <https://doi.org/10.32577/mr.2023.1.3>
- Vári V. (2024). Allocating investigative resources within the Hungarian police force. *Egységes Igazságszolgáltatási Szemle*, 2024(SE1), 6. <https://doi.org/10.46941/2024.se1.6>

Alkalmazott jogszabályok

- Az új büntetőeljárási törvény. <https://miszk.hu/index.php/260-az-uj-buntetoeljarasi-torveny>
- Council of Europe (1987). *Recommendation No. R(87)18 concerning the simplification of criminal justice*. <https://rm.coe.int/16804b56c8>
- Council of Europe (2018). *European norms and principles concerning prosecutors*. <https://rm.coe.int/168074738b>
- Directive (EU) 2016/343 of the European Parliament and of the Council of 9 March 2016 on the strengthening of certain aspects of the presumption of innocence and of the right to be present at the trial in criminal proceedings. *Official Journal of the European Union*, L 65, 1–11. *Előkészítő ülés*. https://birosag.hu/sites/default/files/elokeszito_ules.pdf
- European Parliament (2018). *Criminal procedural laws across the European Union*. [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/604977/IPOL_STU\(2018\)604977_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/604977/IPOL_STU(2018)604977_EN.pdf)
- European Public Prosecutor’s Office (2020). *Guidelines of the College of the EPPO on criteria for the application of simplified prosecution procedures* (College Decision 023/2020). https://www.eppo.europa.eu/sites/default/files/2021-06/2020.023_Decision_on_guidelines_on_simplified_procedures_and_on_the_delegation_of_powers_of_the_PC_s_respectively%20-%20final.pdf
1962. évi 8. törvényerejű rendelet a büntető eljárásról.
1963. évi I. törvény a büntetőeljárásról.

1964. évi XC. törvény a büntetőeljárásról.

1965. évi XIX. törvény a büntetőeljárásról.

Evidence in criminal proceedings (2025). Akadémiai Kiadó. <https://doi.org/10.1556/9789636640477>

Javaslat. (2017). *A büntetőeljárásról szóló törvényjavaslat* (T/13972. számú törvényjavaslat). Magyar Országgyűlés.

Magyarország Ügyészsége (2024, október 11.). *Ügyészség 2023 – büntetővégzések*. <https://ugyeszseg.hu/ugyeszseg-2023-buntetovegzések/>

Magyarország Ügyészsége (2024, október). *Tájékoztató a bűnözés 2023. évi adatairól*. <https://ugyeszseg.hu/wp-content/uploads/2024/10/tajekoztato-a-bunozes-2023.-evi-adatairól.pdf>

ORFK (2023). *Módszertani útmutató a nyomozások időszerezésének javítására*.

Treaty on the Functioning of the European Union. (2012). *Consolidated version of the Treaty on the Functioning of the European Union*.

WIPO (2019). *Act No. XC of 2017 on criminal procedures: Hungary* (consolidated text of January 1, 2019). <https://www.wipo.int/wipolex/en/legislation/details/18617>

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Vári V. (2026). *Egyszerűsített nyomozás, avagy „Mission Impossible”? A büntetőeljárás reformja és a valóság*. *Belügyi Szemle*, 74(5), 1169–1187. <https://doi.org/10.38146/BSZ-AJIA.2026.v74.i5.pp1169-1187>

Nyilatkozatok

Összeférhetetlenség

A szerző nem jelentett összeférhetetlenséget.

Finanszírozás

A szerző nem kapott pénzügyi támogatást a kutatáshoz, a szerzőséghez és/vagy a cikk publikálásához.

Etikai nyilatkozat

Jelen cikkhez nem kapcsolódik adatkészlet.

Nyílt hozzáféréssel szemeli tájékoztatás

Jelen cikk a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY NC-ND 2.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.0/>) feltételei szerint publikált Open Access közlemény, melynek szellemében a cikk bármilyen médiumban szabadon felhasználható, megosztható és újraközölhető, feltéve, hogy az eredeti szerző és a közlés helye, illetve a CC License linkje feltüntetésre kerülnek.

Levelező szerző

A cikk levelező szerzője Vári Vince, aki a vari.vince@uni-nke.hu e-mail címen érhető el.